

โครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริ อำเภอบางแก้ว จังหวัดพัทลุง ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรพัทลุง

1. ความเป็นมาของโครงการ

สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถฯ ทรงเสด็จมาเยี่ยมราษฎร บ้านหัวป่าเขียว ตำบลทะเลน้อย อำเภอกวนขนุน จังหวัดพัทลุง ในวันที่ 13 กันยายน 2543 ได้ทรงทราบถึงความยากจนของราษฎรจังหวัดพัทลุง จึงมีพระราชเสาวนีย์ให้หาพื้นที่ที่เหมาะสมเพื่อจัดทำโครงการฟาร์มตัวอย่างโดยยึดหลักเกณฑ์เดียวกันกับโครงการฟาร์มตัวอย่างจังหวัดนราธิวาสซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดพัทลุงสมัยนั้น นายไพศาล แก้วผสม หาสถานที่ได้ที่สาธารณชนประโยชน์ทุ่งครองชีพ ตำบลนาปะขอ อำเภอบางแก้ว จังหวัดพัทลุง มีเนื้อที่ 254 ไร่ 3 งาน 12 ตารางวา โดยประชาชนผู้จับจองที่ดินเดิมได้บริจาคที่ให้รวมกว้างประมาณ 1,000 เมตรยาวประมาณ 4,200 เมตรเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้ายาวจากทิศตะวันตกเฉียงไปยังทิศตะวันออกเฉียงเหนือ หัวแปลงมีความสูงจากระดับน้ำทะเล 10.145 เมตรสูงกว่าท้ายแปลง 5.276 เมตร

โครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริ จังหวัดพัทลุงได้เริ่มการดำเนินการก่อสร้างฟาร์ม เมื่อเดือนกรกฎาคม 2545 เสร็จการก่อสร้างเข้าทำการเกษตรเมื่อเดือน ธันวาคม 2544

สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถฯ ได้ทรงเสด็จมาเยือนฟาร์มตัวอย่างฯ จังหวัดพัทลุง 2 ครั้ง คือ
ครั้งแรก เมื่อเดือน กันยายน 2546
ครั้งที่สอง เมื่อเดือน ตุลาคม 2548

2. การสนองพระราชดำริ/การเข้าร่วมโครงการของกรมวิชาการเกษตร

กรมวิชาการเกษตร โดยศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรพัทลุง ได้เข้าร่วมดำเนินการใน 2 กิจกรรม คือ กิจกรรมด้านการผลิตเห็ด และกิจกรรมการถ่ายทอดเทคโนโลยี

3. วัตถุประสงค์

3.1 วัตถุประสงค์ทั่วไปของโครงการ

1. เพื่อจ้างแรงงานในท้องถิ่นให้ราษฎรมีรายได้จากการปฏิบัติงานและฝึกอาชีพในฟาร์มสามารถนำไปประกอบอาชีพได้
2. เป็นแหล่งผลิตอาหารและขยายผลสู่การค้าโดยไม่เน้นผลกำไรให้ราษฎรพึ่งตนเองได้
3. เป็นสถานที่เรียนรู้แก่ประชาชนในพื้นที่โดยการสร้างกระบวนการเรียนรู้จากการปฏิบัติ (Learning by doing) โดยใช้วัสดุอุปกรณ์ในท้องถิ่นให้มากที่สุด
4. อนุรักษ์สภาพป่าไม้ในพื้นที่ให้คงความอุดมสมบูรณ์และพัฒนาให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ต่อไป

3.2 วัตถุประสงค์เฉพาะในส่วนของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

1. เป็นแหล่งจ้างแรงงานสำหรับเกษตรกรในพื้นที่

นางฟ้า	1,330	500	1,400	1,611	2,930	836	820	700	1,000	580	850	3,150	15,707
อังการี	587	410	-	350	520	512	470	530	240	750	40	-	4,409
ยานางิ	527	-	660	531	-	-	-	730	-	540	100	-	3,088
ขอนแก่น	431	780	437	-	-	-	-	-	340	250	-	-	2,238
เป่าฮื้อ	-	900	-	507	-	615	-	80	160	240	180	-	2,682
หุหนุ	-	520	220	-	410	-	200	400	-	-	-	-	1,750
แครง	-	830	680	-	497	-	499	-	800	-	240	240	3,786
นางรม	-	-	-	1068	-	-	-	-	-	-	-	-	1,068
นางนวล	-	-	-	-	396	658	-	-	-	-	270	-	1,324
หัวลิง	-	-	-	-	-	660	-	-	-	-	-	-	660

ตารางที่ 2 ผลผลิตตอกเห็ด (กก.)

รายกา ร เห็ด	ต.ค. 58	พ.ย. 58	ธ.ค. 58	ม.ค. 59	ก.พ. 59	มี.ค. 59	เม.ย. 59	พ.ค. 59	มิ.ย. 59	ก.ค. 59	ส.ค. 59	ก.ย. 59	รวม
นางฟ้า	23.55	43.50	58	33	24.67	95.90	84.60	72.50	99.30	51.10	81	67.8	734.92
อังการี	25.20	40.40	60.10	384	45.05	30.80	45.90	53	81.30	93.40	114.5	55.8	1,029.45
เป่าฮื้อ	7.80	5.45	2.34	11.78	14.78	5.20	2.88	1.16	0.38	-	-	7.3	59.07
ขอนแก่น	6.55	4.30	6.95	11.6	15.25	12.85	18.70	12.36	6	6.10	10.9	13.5	125.06
ยานางิ	1.50	1.37	2.23	0.6	5.37	2.15	1.57	4.29	7.50	2.50	1.95	5.3	36.33
หุหนุ	42.1	43.1	4.60	-	30.3	3.50	-	2.90	-	-	10.7	13.	150.30

	0	0										1	
หลินจือ	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
อ													
แครง	-	-	23.5	5	-	-	-	-	4.90	-	-	3.5	36.9
			0										
นางนวล	-	-	-	-	-	-	35.1	40.5	27.2	13	10	17.	143.55
ล							5	0	0			7	
หัวลิง	-	-	-	-	-	-	-	-	1.10	-	-	-	1.10

ศึกษาทดสอบการผลิตเห็ดแครงให้มีคุณภาพดีขึ้นโดยใช้วัสดุเพาะตามคำแนะนำของกรม

วิชาการเกษตร

วัสดุที่ใช้

ขี้เลื่อยยางพารา	100	กก.
ข้าวโพดปน	20	กก.
ข้าวฟ่าง	10	กก.
รำละเอียด	5	กก.
ปูนขาว	1	กก.
น้ำ	8	บัวรด
ถุงขนาด	6 + 12	นิ้ว
คอกขวด		
กระดาษหนังสือพิมพ์		
ยางวง		

เชื้อข้าวฟ่างเห็ดแครง

วิธีทำ

นำขี้เลื่อย ข้าวโพดปน ข้าวฟ่าง รำละเอียด ปูนขาว มาผสมให้เข้ากัน นำน้ำมารดบนส่วนผสมที่กองไว้ กวนกลับไปกลับมาค่อยๆ รดน้ำจนชุ่มอย่าให้เปียก แล้วนำส่วนผสมมาใส่ถุงประมาณ 3 - 4 ซีด/ 1 ก้อน เสร็จแล้วตีด้วยขวดจนแน่นใส่คอกพลาสติกพับปากถุงลง ใส่จุก เมื่อได้ก้อนแล้วก็นำไปใส่ตู้หนึ่งด้วยอุณหภูมิ 100°C ประมาณ 3 ชม. แล้วเปิดฝาทิ้งไว้ให้เย็น เอาเชื้อข้าวฟ่างเห็ดแครงมาเชื้อใส่ก้อนเห็ด โดยเปิดจุกออกเทเชื้อลงไปประมาณ 15 - 20 เม็ด แล้วเขย่าให้เชื้อลงในคอก ปิดปากขวดด้วยกระดาษหนังสือพิมพ์ที่ตัดเป็นสี่เหลี่ยมรดด้วยยางวง นำก้อนมาบ่มโดยคลุมด้วยพลาสติกติดสีดำประมาณ 10 - 15 วัน เชื้อจะเดินเต็มก้อนพร้อมนำไปเปิดดอกในโรงเรือน

การเปิดดอก : คือเอากระดากที่ปิดปากถุงก่อนเชื้อเห็ดดอก ถอดคอ พับปากถุงกลับเหมือนเดิม รัดปากถุงด้วยยางวงให้แน่น ใช้มีดจุ่มแอลกอฮอล์แล้วกรีดข้างถุงในแนวเฉียงทั้ง 4 ด้าน นำก้อนไปวางในโรงเรือน รดน้ำโรงเรือน โดยรดที่พื้นด้านข้างฝา บนหลังคาประมาณ 5 – 7 วัน ดอกเห็ดก็เริ่มออกตามรอยที่กรีด

เก็บผลผลิตเห็ดแครง (ยังไม่มีผลผลิต)

- แปลงเรียนรู้การปลูกหม่อนกินผล จำนวน 0.5 ไร่
เตรียมแปลง และปลูกหม่อนกินผล
- แปลงเรียนรู้การปลูกพริกไทยพันธุ์ปะเหลียน จำนวน 0.5 ไร่
ดำเนินการปลูก จำนวน 40 ค้าง 80 ต้น พร้อมปฏิบัติดูแลรักษา ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร 15-15-15 อัตรา 1 – 2 กำมือ/ค้าง/ครั้ง

7.2.2 การฝึกอบรม

- ฝึกอบรมเกษตรกร หลักสูตร “การผลิตพืชเศรษฐกิจ (การเพาะเห็ด)” วันที่ 29 ธันวาคม 2558 ณ โครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริ อ.บางแก้ว จ.พัทลุง เข้ารับการฝึกอบรม จำนวน 48 ราย เกษตรกรมีความรู้เพิ่มขึ้น จำนวน 48 ราย

7.2.3 การเป็นวิทยากร

-

7.2.4 การผลิตสื่อ/โสตทัศนูปกรณ์

-

7.2.5 การจัดนิทรรศการ

-

7.3 กิจกรรมผลิตและการขยายพันธุ์พืช

-

7.4 การประสานงาน ติดตามและรายงาน

- ติดตามผลการดำเนินงานพร้อมให้คำแนะนำดูแลรักษา

8. ผลสำเร็จ/ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

8.1 กิจกรรมการเพาะเห็ด

เกษตรกรที่เป็นเครือข่ายการเพาะเห็ด และเกษตรกรที่มาศึกษาดูงานได้รับความรู้ ความชำนาญ และมีทักษะเรื่องการเพาะเห็ดในโรงเรือน และสามารถนำไปปฏิบัติได้

8.2 กิจกรรมการถ่ายทอดเทคโนโลยี

เกษตรกรมีความรู้เพิ่มขึ้นและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

9. ปัญหา/อุปสรรค

-

10. ภาคผนวก-รูปภาพโครงการ/กิจกรรมโครงการ

ภาพกิจกรรมการเพาะเห็ด

ภาพกิจกรรมการปลูกพริกไทย

ฝึกรอบหลักสูตร “การผลิตพืชเศรษฐกิจ (การเพาะเห็ด)”